

Oponentský posudek diplomové práce

BcA. Martina Prachaře (studenta Západočeské univerzity v Plzni, Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara)

Pozitivem "mladé malby" je viditelná energie a bezprostřednost. Ta však často překotně vypráví (ztvárňuje) svůj příběh, až se z toho stává popisné, přehlčené dílo. Ale i to nemusí být někdy na škodu, je-li takové dílo ryze autentické.

Autor Martin Prachař si zvolil jako svoje medium "klasickou malbu", ve které ukazuje, že má obrovské nutkání ztvárnit vše, co zažil a objevil ve světě dospělých a to ve formě urputného zápasu (sám píše, že skoro vypustil duši). Při tomto klání správně pochopil, že diplomová práce je souhrnem nejen všeho, čeho se naučil při studiu, ale také toho, co zažil a prožil (často se to ani nedá oddělit).

Autobiografický obsah logicky vyústil v to, že autor zvolil formu figurální malby s atributy autoportrétů. Tím chtěl ukázat, že on je nositelem díla, jeho osoba nám ho zprostředkovává a je hlavně o něm. Přitom je patrné, že hledá adekvátní vyjádření v malbě, která by byla vhodná k námětům. Deformace figur zde není samoučelná, odráží vnitřní stavy jeho samého a nahlíží na malbu prizmatem útrpného zápasu s uměním a životem. Je vidět, že autor se logickou cestou k malbě dokreslil. Je zde patrná vývojová linka od studijní kresby k volné tvorbě. Silná emotivní stránka díla je zde velikou devizou a výborně vyvažuje to, že některé atributy z obrazů působí trochu banálně, nicméně po čase divák zjišťuje, že tam vlastně patří.

Student sám si v teoretické části klade otázku, jestli bude jeho osobní výpověď někoho zajímat, taktéž jestli bude srozumitelná. Myslím, že taková otázka je nadbytečná, neboť umělecké dílo hlavně vypráví příběh o autorovi, jeho životnímu osudu a tvorbě. Motivy na díle nemusí být vždy tím nejdůležitějším. Myslím, že Martin Prachař je na dobré cestě, neboť se snaží otevřeně vyprávět svůj život a vše, co jej ovlivňovalo a ovlivňuje. Právě osobní výpověď v nás může vyvolat zamyšlení se nad obecnými otázkami, týkajícími se například kontaktu člověka s okolním světem (dnes navíc tak zmateném a neuchopitelném), smyslu tvorby, ukotvení se ve společnosti, která nás tak nemilosrdně válcuje svojí potřebou materiálu. O srážení vyjímečnosti do průměru vypovídá nejeden příběh v

historii a bohužel je to dodnes stále aktuální téma. Hierarchické i filosofické hodnoty, které platily po staletí, se bortí (nebo se již z bortily) a jedinec zůstává odkázán sám na sebe a na vlastní úsudek v hledání správného směru.

V díle je nemožné si nevšimnout, že autor pilně studoval figuru v kresbě i malbě a dosáhl zde jistoty, která může mít stranu jak pozitivní tak negativní. Je to velké úskalí, aby malíř nesklouzl k opojení ze zručnosti a potažmo k prázdné precizní formě. Zajímavým atributem v díle je tak zvaná malířská animace, opakující se pohyby rukou a autorovi portréty. Ruce jsou pradávným symbolem, který se vine od jeskynních maleb (otisky) přes Duererovi studie až po nezapomenutelné ruce Krista na Bílkově ukřižování. U Michelangelovi studie zápasu jsou ruce, trčící z vody, samostatnou emotivní výpovědí.

Obraz č. 1 znázorňuje silnou sexuální emoci s motivem hrůzné masky, možná Alter ego a autoportrét zbavený kůže a částí svaloviny. Připomíná mně to odkaz na barokní malbu, možná je to Memento mori, možná Tanec smrti nebo Vanitas - prázdnota pozemského potěšení. Jsou to protilehlé polohy života – rozkoš, opojení mládím a naproti smrt, zmar a stáří. Dalším zajímavým atributem jsou vlasy u autoportrétů, které přecházejí v jakési vanutí či vyvanutí nebo je to hoření myslí zvláštním plamenem.

V **obrazě č. 2** je také čitelná inspirace barokem, ale hlavně českým symbolismem. Je v něm vzepjetí, emotivnost i dynamika děje. Motiv jedovatého hada a množství rukou v různých polohách (k tomu redukováná barevnost, která je charakteristická pro celý soubor), to vše je zhmotnění vnitřního zápasu antagonistických složek. V každém z nás dlí několik bytostí svádějících zápas, který nabyde vrchu. Je to taková bipolarita v nás a k tomu ještě ta nejistota, zda se naše tvorba ubírá správným směrem!? Paul Cezanne měl stavy, kdy zažíval euforie z tvorby a ze svých děl, ale zároveň návaly vzteku a zoufalství, šílenou nenávist k celému světu i k sobě samému a potom rozřezával svá, již hotová, díla. Skvělým motivem jsou zanořující, či vynořující se autoportréty. Domívám se, že to dobře vypovídá o již výše napsaném. Tento motiv by zasloužil vlastního, samostatného ztvárnění. Obraz považuji za nejlepší z celého cyklu.

Obraz č.3: Sexuální téma se zde prolíná s tématem tvorby. Dalším

motivem je zde plátno, fungující jako zrcadlo = odraz vlastního "já" autora.

Obraz č. 4, lehce psychadelický, ukazující snové vize, které se prolínají s realitou autorova života. Tento obraz působí nejdlehněji. Trochu hravá 60. léta (kdyby v té době znali notebook a facebook), trochu současný symbolismus říznutý surrealismem, ovlivěný halucinogenními látkami. Tento obraz by si zasloužil více práce s prostorem a intenzitou barev, která by právě onu prostorovost podpořila.

Celkové shrnutí:

Jednoznačně skvěle zpracovaná diplomová práce se silným emotivním prožitkem a zajímavým malířským rukopisem.

Zpracoval dne 27.5.2019

Mgr. A. Libor Kaláb

